

Beknopt verslag commissie Samenleving van de gemeenteraad Emmen op dinsdag 7 december 2021 vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer H. Huttinga
Commissiegriffier	:	mevrouw C.M. de Widt
Collegeleden	:	de heer G.P. Rink, de heer R. Kleine, de heer R. Wanders
De commissieleden	:	Mevrouw K. Velzing, de heer P. Schrik, mevrouw D.S. Leal-Keen, de heer E. de Vries (Wakker Emmen), mevrouw A.G. Louwes-Linnemann, mevrouw R. Horasan (PvdA), De heer T.H. Gerth, de heer B. Schulte (CDA), de heer J. de Boer (VVD), heer K.P. Eggen (D66), Mevrouw C. Ester – Schokker (SP), de heer H. Leutscher (LEF!), mevrouw B. van der Woude (GroenLinks), de heer J. Grethe (Vitaal Emmen), mevrouw S. Kort (Stip).
Verslaglegging	:	Mw. R. van Zantvoort (Notuleerservice Mooi Werk)

Voorzitter Huttinga heet om 19.30 uur de aanwezigen welkom.

Wethouder Kleine leidt, omdat vanavond de Cultuurnota op de agenda staat, als introductie de film ‘Vogelvrij’ in.

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Huttinga opent de vergadering

Na de vertoning van de film wordt de agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Actuele mededelingen college/presidium

Wethouder Rink over de wachttijden bij De Toegang. Er is goed nieuws; de aanvragen kunnen weer binnen termijn afgehandeld worden. De wethouder complimenteert een ieder die daarvoor heeft ingezet, want dat heeft nogal wat voeten in de aarde gehad. Toch blijft de druk hoog bij aanbidders, de instroom van aanvragen is groot. In de verschillende organisaties zijn er tekorten aan arbeidskrachten, ook door ziekte. Het blijft de volle aandacht houden.

3. Presentatie: n.v.t

4. Spreekrecht niet-geagendeerde onderwerpen

Mevrouw Stiekema van de bibliotheek spreekt in. Ze feliciteert de collegeleden met de Cultuurnota. De rol van de bibliotheken is groot, alleen al op het gebied van digitale vaardigheden. Ze heeft een publieke essentiële functie. Wat betreft ‘jeugd en cultuur’, dit vraagt aandacht, en krijgt dit terecht. De bibliotheek hoopt dat dit zich zal uiten in initiatieven en middelen. Mevrouw Stiekema dankt tot slot de schrijvers van de nota, voor hoe de nota tot stand is gekomen en dat de bijdragen van de bibliotheek zijn meegenomen. Samen sterker en samen de schouders eronder.

5. Rondvraag

Wakker Emmen heeft een vraag voor wethouder Wanders. De afgelopen week was in het nieuws dat in Lelystad een doof stel met zoontje geen hulp kreeg omdat ze geen afspraak hadden gemaakt. Hoe is dat in Emmen geregeld? **Wethouder Wanders** heeft contact gehad en kan zeggen dat er geen aparte protocollen zijn voor dit soort situaties. Medische triage en urgentie bepalen of er hulp geboden wordt. **Wakker Emmen**: dus de verplichting om te bellen is er niet? **De wethouder** geeft

aan dat er bij de huisartsenpost altijd gebeld wordt, door iedereen. Voor dove mensen zijn daar andere oplossingen voor. Daarna bepaalt de medische urgentie, zo ook bij de spoedeisende hulp.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken

7A. Cultuurnota 2022-2024 'De Waarde van Cultuur'.

Eerste termijn

Wakker Emmen spreekt haar dank uit voor de nota. De fractie vindt het verstandig dat de nota voor 3 jaar is, en daarmee straks gelijk gaat lopen met de andere nota's van de provincie Drenthe en andere noordelijke gemeentes. Wat de fractie opvallend vindt: in hoofdstuk 3 worden maar liefst 8 waarden genoemd. Kunnen zoveel waarden wel worden belicht in een visie? Wil Emmen zich meten met grote steden, ze is een stad van dorpen, hebben die hier ook belang bij? Zijn de 20 jongeren waarmee een gesprek is gevoerd representatief? Verbinden: Emmen geeft aan *We the North* maar wat levert ons dit op? Op bladzijde 15 staat dat Emmen over te weinig partners en netwerk beschikt. Is de basis dan wel voldoende? Is het niet verstandiger om hierop in te zetten in plaats van groots te denken? In de vorige nota stond dat een duurzame infrastructuur de basis was voor de ambitie. Is deze infrastructuur er nu? En zo ja, in welke vorm? Op bladzijde 16 wordt de voorstelling Moederliefde genoemd. Dat vindt Wakker Emmen prachtig en ze hoopt op meer. Samenleven; in deze nota worden veel voorbeelden genoemd van zaken die geweest zijn, maar wat mag er verwacht worden? Evenementen, voorstellingen en dergelijke konden slechts voor kleine groepen worden gehouden. Hebben de organiserende partijen hun subsidie of bijdragen ontvangen? Over het wegvallen van CMK middelen in 2024, hoe worden hiervoor de initiatieven en plannen geborgd? Kan de wethouder een concreet voorbeeld geven van een project van de kunstbeweging met betrekking tot maatschappelijk vraagstukken?

In hoofdstuk 5 worden de culturele vrijwilligersorganisaties genoemd. Daar is de fractie trots op. Maar ze zijn gericht op Emmen zelf. Wat gebeurt er in de dorpen en de wijken, is daar zicht op en aandacht voor? Hoofdstuk 7: is er geld voor museale voorzieningen betreffende kwaliteitsverbetering? Waar gaat dit van betaald worden? Is dat realistisch? De fractie mist het Industrieel Smalspoor museum. Deze zou ze graag alsnog genoemd willen zien. Het CBK gaat verhuizen naar de kelder van het Biochron, een prominente plek in Emmen. Op welke wijze werkt het CBK om een breder publiek aan te spreken? Wat is het doel qua bezoekersaantallen? Kan de wethouder toelichten waarom de begroting fors hoger is terwijl uit de nota zelf niet duidelijk wordt wat valt te verwachten? Wat ook opvalt is dat de kunstbeweging jaarlijks net zoveel ontvangt als de afgelopen 4 jaar. Wat gaan het CBK en de kunstbeweging anders doen?

PvdA dankt de inspreker en vond het filmpje erg leuk. Waarde druk je uit in beleving en ervaring, juist in deze tijd. Hoe moeilijk is het om in deze tijd door te gaan? Hoe krijgt men vrijwilligers, hoe zet men zich hiervoor in? De fractie zou graag als suggestie doen een prijsvraag te organiseren in dorpen en wijken over hoe culturele verwondering gestalte te geven. PvdA wil cultuur laagdrempelig en zo dichtbij mogelijk organiseren. Op welke manier gaat het college de opzet voor het culturele aanbod buitenschool vormgeven? Heeft het college hierover nagedacht? Cultuur is een verbindende factor. Het grotere aanbod in de webshop Doe Mee, het digitale aanvraagformulier, Zo!34 die zich bezig gaat houden met talentontwikkeling, dat vindt de fractie fijn om te lezen. De fractie is groot voorstander van de aanpak van laaggeletterdheid, maar kan dit niet helemaal terugvinden in de nota. Hetzelfde geldt voor basisvaardigheden voor kwetsbare groepen. De fractie is blij met de inzet van de kunstbeweging voor jongeren en jeugd. Kan de wethouder toelichten wat in dit kader het verschil is tussen vraaggericht en reactief? Gemeentelijk erfgoed; de fractie heeft bij de kadernota het verzoek aan het college gedaan te verkennen in hoeverre een dependance van het Drents Museum hier in Emmen zou kunnen komen, hier leest de fractie niets over terug. Is het college hierover in gesprek geweest? De fractie is blij met de aandacht voor de Drentse taal. Kan de wethouder toelichten of de nota's aan de gemeente van zzp'ers en kunstenaars binnen termijn betaalt

worden?

CDA: kunst verbindt en is goed voor de ontwikkeling, dat is duidelijk. Men kan het actief en passief beleven. Cultureel erfgoed moet zichtbaar zijn en blijven. De zienswijzen laten zien dat niet iedereen genoemd is. Welke criteria zijn hiervoor gehanteerd? Wat zijn de gevolgen hiervan? Kunst in de klas ziet de fractie niet terug. In hoofdstuk 6 wordt wel amateurkunst genoemd, maar in hoeverre zijn ze beeld? Vooral in deze tijd. Verbinding met het sociaal domein: sport wordt als middel genoemd in de sportnota. In deze nota wordt dat zijdelings benoemd, is dit een bewuste keuze? Cultuur en jeugd: hoe wordt de komende jaren invulling gegeven aan het betrekken van jongeren bij deze nota? Wanneer wordt de realisatie van een poppodium concreet? De fractie vindt het een goede zaak dat er netwerk van erfgoed organisaties is.

VVD vindt dat de nota een goed overzicht geeft van het culturele landschap. In grote lijnen kan de fractie zich hierin vinden. Maar de subsidie is vooral gericht op het aanbod. In de ogen van de VVD zou cultuur meer vraag gedreven moeten zijn; geen organisaties subsidiëren waarna geen of beperkte vraag is. Daarbij organisatie stimuleren en aanmoedigen om op eigen kracht te kunnen varen. Subsidie zou meer een stimulans in de opstart moeten zijn, zeker niet structureel. Culturele broedplaatsen laten zich niet maken, die ontstaan. De plannen voor het Renssenpark zijn megalomaan, waaronder de CBK huisvesting, zonder lange termijnvisie. De fractie is benieuwd naar de concrete resultaten van de 5 grote instellingen; aantal leden en bezoekers? Zijn er overlappingen in het aanbod? Kan er commercieel samengewerkt worden of gefuseerd? De VVD onderschat het belang van cultuur op scholen niet, maar scholen worden overvoerd door het aanbod en cultuurcoaches. Laat dit over aan de scholen zelf, vraag is leidend, niet het aanbod. Laaggeletterdheid; de bibliotheek zet hierop in. Maar wat hebben de subsidiestromen gebracht? De verhuizing van de bibliotheek verdient ondersteuning. Het is een goed plan om het Atlas theater in te zetten als poppodium, zodat allerlei onhaalbare en onbetaalbare alternatieven voor locaties niet meer nodig zijn. Atlas is een fantastisch theater, maar worden de mogelijkheden voldoende benut? Is er voldoende prikkel om commerciële werken als er een comfortabele stroom subsidie binnenkomt? Wat is de effectieve zalen capaciteit?

Gebleken is dat alle initiatieven staan of vallen met de bekendheid ervan. Marketing speelt een grote rol. Hierin is ruimte voor verbetering.

SP: cultuur houdt de samenleving bij elkaar. De fractie ziet de vraag voor een poppodium graag weer terug. Ze wil ook graag aandacht vragen voor de buitendorpen; laat ze meedenken over wat ze willen zien. Naast het SmalSpoormuseum mist men Toyisten in de nota.

LEF! Sluit zich voor een groot deel bij de andere fracties als het gaat om belang van cultuur voor de samenleving. De fractie vindt samenwerkingen tussen de verschillende partijen belangrijk; dat leidt tot creativiteit, vernieuwing en werkt uitnodigend. Wat de fractie eruit wil lichten is de waarde van verdienen. De gemeente heeft parels in handen; ruimte, weidsheid en het Renssenpark. Men kan groots kijken naar de buitendorpen als het gaat om het verdienmodel. Kunnen wij verder kijken dan 3 jaar en *Land Art* een herkenbaar cultuur element laten zijn? Als de dorpen elk een *Broken Circle* hebben dan kun je ervan op aan dat het mensen trekt. Misschien is het goed om na verkiezingen, cultuur, toerisme en economie in een portefeuille met elkaar te verenigen.

D66 sluit zich aan bij LEF! betreffende het verdienmodel. De fractie spreekt haar dank uit voor de samenstellers van de nota. De fractie citeert uit de nota, en benadrukt dat waar het bed ook staat, iedereen in aanraking komt met cultuur, en sport. De 8 visies vindt de fracties niet teveel en is benieuwd welke Wakker Emmen dan wil laten vallen. Zorgen om het poppodium, kan het Atlas theater hier iets in betekenen? Over geld en de verhuizing van de bibliotheek: zijn er eigen middelen? Binnenstadfondsen? Provinciale of culturele fondsen? Geïnteresseerde vastgoed eigenaren?

Waar zijn de Toyisten in de cultuurnota? En wat is het vervolg op de actie van de stagiair die met 20 jongeren sprak?

Wakker Emmen heeft gevraagd of 8 visies niet teveel zijn om ze goed over te brengen, niet dat er wat af moet vallen.

D66 dan is de interpretatie niet helemaal juist geweest.

GroenLinks dankt de samenstellers voor een leesbaar stuk. Zijn de fotografen vergoed voor hun werk? De fractie mist concrete uitvoering. Cultuur gaat door alle lagen van de bevolking, is niet alleen voor de jeugd. Worden de aanbeveling omgezet naar daden over het hele vlak? Hoe ziet het buitenschoolse aanbod er dan uit? De fractie mist een stuk over autodidactiek. Ze zou ook graag meer ruimte voor ontwikkelingen in het Renssenpark zien, met ruimte voor professionele kunstenaars. GroenLinks heeft in het verleden getracht poppodia te behouden voor Emmen, misschien dat er hier nu verandering in komt. Positief vindt de fractie het Van Gogh huis.

Vitaal Emmen vindt de cultuurnota duidelijk en mooi, ze kan er volledig achter staan.

Stip: de nota doet de fractie deugd. Ze is blij met de aandacht voor het Veenpark, cultureel erfgoed binnen de gemeente vindt zij erg belangrijk. Jammer dat er geen aandacht is voor de commandobunker uit de Koude Oorlog. Laaggeletterdheid gaat de fractie aan het hart. Een poppodium in het Atlas theater spreekt de fractie ook aan, ze hoort graag hoe dit afloopt.

Wethouder Kleine merkt op dat niet alles in de cultuurnota staat. Zo krijgt de bibliotheek subsidie vanuit de cultuurbegroting maar thema's als laaggeletterdheid kennen aparte posten in de begroting. De raad heeft 2 jaar geleden extra middelen vrijgesteld voor laaggeletterdheid, maar die staan niet in deze cultuurnota. En zo zit de commandobunker in de portefeuille erfgoed en is betrokken bij de erfgoed nota.

Er is bewust voor gekozen om de breedte van de waarde van cultuur in 8 visies weer te geven. Kunnen al die waardes vorm en inhoud van de organisaties krijgen? Daar gaat het niet direct om, ze maken allemaal deel uit van de waarde van cultuur, daarom staan ze zo genoemd.

Hoe zit het met cultuur in dorpen; er is een hoofdstukje gewijd aan initiatieven in dorpen, het buurtcultuurfonds is genoemd, maar als alle kleine partijen een plekje krijgen dan wordt de nota onleesbaar. Dat wil niet zeggen dat er geen aandacht voor is.

Er is een mooie regeling voor amateurkunst. Zo'n 80% van de kleine lokale initiatieven wordt ondersteund. In de dorpen zitten ook veel zelfstandige kunstenaars. Wat niet wil zeggen dat ze niet belangrijk zijn.

Er is gepoogd om vooral de hoofdinfrastructuur te beschrijven en er is gekozen voor de organisaties die in ontwikkeling zijn en die aansluiten bij het culturele profiel. In de portefeuille van de wethouder zit ook toerisme en recreatie en daar wordt veel winst uitgehaald. Het Smalspoormuseum wordt juist gesteund vanuit de toeristische kant. Er wordt zeker gekeken naar samenhang.

De infrastructuur is in de basis goed, maar her en der smalletjes. Willen we ons daarmee meten met anderen? Volgens de wethouder is het vooral van belang te kijken naar wat men zelf heeft en in wil doen. Er wordt wel samenwerking gezocht. Zoals *We the North*, dat levert mooie trajecten op voor jonge talenten. Het is een combinatie van individuele begeleiding en activiteit in Emmen. *Into nature* heeft gezorgd voor een nieuwe stroming binnen *We the North*, dat past ook goed bij ons als gemeente. Financieel vertalen zit soms in effecten. Activiteit in de gemeenten zorgt ook voor bezoekers in horeca, ook op een andere manier zit er een verdienmodel in.

Over het ontvangen van subsidies in het kader van corona: de organisaties die subsidies hebben gekregen gaan we niet korten doordat ze bepaalde activiteiten die we hadden afgesproken niet hebben kunnen doen. Daar boven op kon men aanvraag doen voor regelingen voor de verliezen die ze hebben geleden. Hier hebben veel organisaties gebruik van gemaakt.

CMK: het ministerie heeft besloten dat cultuureducatie straks rechtstreeks via het curriculum van het onderwijs gaat. De financiële middelen gaan dan ook rechtstreeks naar de onderwijsorganisaties. We willen als gemeente blijven meehelpen en denken, maar de onderwijsinstellingen worden daar straks zelf verantwoordelijk voor.

De culturele organisatie zijn voortdurend met elkaar in overleg om overlap te voorkomen, maar helemaal voorkomen kun je dit niet.

CBK: juist met verhuizing is het de bedoeling dat er een breder publiek wordt aangesproken. Nu zie je al dat mensen spontaan op bezoek komen.

Het groeien van de begroting komt door een aantal zaken. De gelden die we krijgen van het rijk worden toegevoegd aan de begroting voor de komende 3 jaar. Het weer opstarten na corona blijft niet beperkt tot het komende half jaar.

Is het moeilijk om vrijwilligers te krijgen; alle organisaties zijn hier hard mee bezig. Vanuit de gemeente proberen we de organisaties te ondersteunen bij de structurele zaken die er moeten gebeuren, wij faciliteren.

Buitenschoolse activiteiten en uitvoering geven aan de nota. Het is een beleidskader waarin we aangeven wat we belangrijk vinden en welke richting we op willen. De uitvoering moet door de organisaties zelf, gesteund door ons, vorm en inhoud gegeven worden. De wethouder ziet veel organisaties met jongeren vorm en inhoud aan hun programma geven. In deze begroting is er ook specifiek geld gereserveerd voor jongeren. Via het programma Jong Emmen worden de jongeren ook betrokken om hier vorm en inhoud aan te geven. Is de groep representatief? Er is bewust gekozen om een jongere het onderzoek te laten doen, zij spreekt de taal van de jongeren.

Poppodium: daar wordt aan gewerkt, ook met het Atlas theater, er zijn partijen in overleg. Door de huidige situatie zijn deze gesprekken best ingewikkeld.

In de nota zijn vooral partijen opgenomen waarmee al wordt gewerkt, maar er zit ook ruimte in voor andere initiatieven. Dat een organisatie er niet instaat wil niet zeggen dat er geen aandacht voor is.

Tweede termijn

Wakker Emmen vraagt of er geld is voor de museale voorzieningen die moeten zorgen voor kwaliteitsverbetering? Waar komt het financiële verschil tussen de vorige nota en deze vandaan? De slogan 'Hier kom ik weg' kunnen we breder inzetten.

PvdA mist het antwoord op de vraag of er gesproken is met het Drents museum over een dependance en of de nota's van zzp'ers binnen termijn betaald zijn.

CDA wil graag nog eens vragen naar de rol van kunst en cultuur richting sociaal domein. Kan op een passend moment het filmhuis gebruik maken van het grote scherm van het Atlas theater?

VVD kan de wethouder iets zeggen over de mogelijkheden van het Atlas theater om commerciëler te kijken? En hoe ziet de tijdlijn van een poppodium in het theater eruit?

LEF! heeft een voorstel, paragraaf 9.4 *Broken circle* om daar van te maken *Land Art* gemeente Emmen in de buitendorpen. De fractie sluit zich aan bij de opmerking om de Toyisten op te nemen in de cultuurnota.

D66 vraagt hoe verder te gaan met de verhuizing en de bijbehorende kosten van de bibliotheek. En hoe wordt de jeugd betrokken bij het opstellen en deelnemen aan culturele activiteiten?

GroenLinks vraagt zich af hoe het zit met de auteursrechten van de foto's in de nota. En zou graag de toevoeging van autodidactische professionals in de kunstvakopleiding zien. Wat betreft de coronaschade, komt er op korte termijn een concreet plan voor de zzp'ers?

Wethouder Kleine reageert op de vraag over de museale voorzieningen. De verbeteringen zijn afgesproken. Er is een duidelijke link met de erfgoednota. De middelen zijn beschikbaar.

Het is ingewikkeld om beide begrotingen met elkaar te vergelijken. In deze nota staan extra zaken. En het afgelopen jaar hebben we veel te maken gehad met indexeringsproblemen. Er zijn extra budgetten toegevoegd en ook die zijn hierin verwerkt. Het is juist de bedoeling om jeugd te betrekken bij het verhaal van onze geschiedenis.

Over de dependance van het Drents Museum, de wethouder heeft gesproken met de directeur. Ze zijn niet direct op zoek naar een dependance, maar wel naar een tentoonstellingsruimte. Een eerste gesprekje is dus geweest. Voor zover de wethouder weet betaald de gemeente de rekeningen binnen termijn. Mocht dat niet zo zijn dan kan PvdA mailen.

Er is voor gekozen om deze visie uit te splitsen in een aantal waardes en we verwachten van de organisaties dat ze op basis hiervan vorm en inhoud gaan geven aan de activiteiten. Er is dus niet, zo-

als bij de sportnota ervoor gekozen dit te naar het sociaal domein te schrijven. Het filmhuis heeft zelf een groot scherm. Maar de suggestie zal doorgegeven worden.

Over de commerciële mogelijkheden van het Atlas theater; binnen de mogelijkheden die ze hebben zijn ze hier al mee bezig. In de bijdrage van de VVD proefde de wethouder dat de fractie vond dat cultuur zijn eigen broek op moest houden. De wethouder kan nu al aangegeven dat cultuur zonder subsidies in deze gemeente niet lukt. Het is goed dat te realiseren. Tempo poppodia is de wethouder mee eens, maar is ook afhankelijk van andere partijen.

De suggesties van LEF! vindt de wethouder lastig, dit is ook afhankelijk van kunstenaars. Het kan verder uitgezocht worden. Toyisten noemen in de nota, als de wethouder deze toe gaat voegen komen er vele andere partijen die hetzelfde willen.

Het gesprek met de bibliotheek loopt.

De foto's komen van eigen hand, de beeldbank of van fotografen. Dit is goed geregeld.

Er zijn gesprekken gaande met de zzp'ers.

Sommige autodidacten zijn verzameld in een vereniging, daar is aandacht voor. De individuele autodidacte professionals met een idee kunnen altijd vragen om ondersteuning.

De voorzitter: de Cultuurnota gaat als B- stuk naar de raad van december.

8. Bespreken A-stukken: n.v.t.

9. Onderwerpen ter bespreking: n.v.t.

10. Vaststellen verslag vorige vergadering

10A. Vaststellen notulen gezamenlijke commissie Bestuur, Middelen en Economie, Samenleving en Wonen & Ruimte van 11 november 2021

Voorzitter Huttinga stelt vast dat in deze commissie er geen op- of aanmerkingen zijn.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

Geen agenderingsverzoeken.

12. Overige ingekomen stukken: n.v.t.

13. Sluiting

Voorzitter Huttinga sluit de vergadering om 20.50 uur onder dankzegging.